ปีที่ 8 ฉบับที่ 2

กุมภาพันธ์ 2566

CPMU News

Customs Policy Monitoring Unit

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

GMOs CONTROL

ความจำเป็นในการควบคุม สินค้าดัดแปรพันธุกรรม (GMOs)

กลไกของพิธีสารคาร์ตาเฮนา ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

บทบาทของศุลกากร ในการควบคุมสินค้า GMOs

© Freepik

© Freepik

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่าน

ผลผลิตที่ผ่านการดัดแปรพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMOs) เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมอาหารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเป็นที่ถกเถียงในวงกว้างถึงผลกระทบจากการบริโภคและผลต่อระบบนิเวศในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ สินค้า GMOs จึงเป็นสินค้าที่ต้องมีมาตรการเฉพาะในการควบคุมการผลิต การนำเข้า/ส่งออก และการขนย้าย โดยมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศคือพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) ที่วางข้อกำหนดในการควบคุมการขนย้ายสินค้าประเภทดังกล่าว

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2565 (2022) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 431) พ.ศ. 2565 เรื่อง อาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 432) พ.ศ. 2565 เรื่อง การแสดงฉลากอาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม ได้เริ่มมีผลใช้บังคับ ส่งผลให้สามารถนำเข้าสินค้า GMOs มายังประเทศไทยได้ หากได้รับอนุญาตและตรวจสอบแล้วว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ด้วยเหตุนี้ ศุลกากรไทยจึงจะต้องรับมือกับสินค้า GMOs ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้จึงขอนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินค้า GMOs ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสินค้าชนิดนี้ บทบาทของศุลกากรในการควบคุมสินค้า GMOs ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนา และแนวทางการพัฒนาบทบาทในด้านดังกล่าวของศุลกากร

บราลี รัตนปิณฑะ

CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ
อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)

นางสาวนันท์นภัส สินจนานุรักษ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)

นางสาวณัฐพร โพธิยอด
เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร)

กองบรรณาธิการ

นายกรวีร์ ทองอินที
เจ้าหน้าที่โครงการ Customs Policy Monitoring Unit

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy, Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759
Email: thaicustoms@thaicustoms.be

ท่านผู้อ่านสามารถติดตาม
CPMU News ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
http://brussels.customs.go.th
หัวข้อ: CPMU News

สารบัญ

01
บทความประจำเดือน

ความจำเป็นของการควบคุม
สินค้าดัดแปรพันธุกรรม (GMOs) 1

กลไกของพิธีสารคาร์ตาเฮนา
ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ
(Cartagena Protocol on Biosafety) 6

บทบาทของศุลกากรในการควบคุมสินค้า GMOs 12

แนวทางการพัฒนา
บทบาทด้านการควบคุมสินค้า GMOs ของศุลกากร 15

02
รายงานความเคลื่อนไหว

หมู่เกาะโซโลมอนเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 185
ของ WCO 19

ศุลกากรตุรกีตรวจยึด Smart Phone
และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
มูลค่ารวมมากกว่า 250,000 ยูโร 20

ศุลกากรฝรั่งเศสเปิดแคมเปญสร้างความตระหนักรู้
ต่อต้านการขนย้ายเนื้อสัตว์ป่า 21

ศุลกากรลิเบียตรวจยึดโคเคนจำนวน 269 กิโลกรัม
ได้ที่ท่าเรือ Khoms 22

03
ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย
ณ กรุงบรัสเซลส์ ครั้งที่ 2/2566 23

การประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย
ณ กรุงลิสบอน ครั้งที่ 1/2566 24

ความจำเป็นของการควบคุมสินค้าดัดแปรพันธุกรรม (GMOs)

สินค้าเกษตรถือเป็นสินค้าสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก เนื่องจากเป็นสินค้าพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นวัตถุดิบของการผลิตสินค้าหลายชนิด โดยสินค้าเกษตรเป็นสิ่งที่มีการส่งออกและนำเข้ามาตั้งแต่ยุคสมัยโบราณ แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป เทคโนโลยีก็ได้เข้ามาบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาสินค้าเกษตรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มมากขึ้นและเพื่อลดต้นทุนในการผลิต โดยหนึ่งในเทคโนโลยีการเกษตรที่มีความล้ำหน้าและเป็นที่ถกเถียงในวงกว้าง คือ การสร้างสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม (Living Modified Organisms: LMOs) หรือที่เรามักรู้จักกันในนาม Genetically Modified Organisms หรือ GMOs ซึ่งปัจจุบันเป็นสินค้าที่ต้องได้รับการควบคุมและศุลกากรก็มีหน้าที่ในการตรวจสอบสินค้าประเภทดังกล่าวเช่นกัน

สิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม GMOs คือ สิ่งมีชีวิตซึ่งมักเป็นพืชผลทางการเกษตรที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมหรือการผสมยีนข้ามสายพันธุ์ที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติ เพื่อนำข้อดีของพืช/สัตว์สายพันธุ์หนึ่งไปกลบจุดด้อยหรือเสริมคุณลักษณะของพืช/สัตว์อีกสายพันธุ์หนึ่ง ซึ่งนักวิทยาศาสตร์สายเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) และสายวิศวกรรมชีวการแพทย์ (Bioengineering) ได้เริ่มพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2516 (1973) ในสหรัฐอเมริกา

ความกังวลและข้อถกเถียงเกี่ยวกับ GMOs

ปัจจุบัน มีการพัฒนาพืช GMOs หลายชนิด เช่น ข้าวโพดที่มียีนของแบคทีเรีย Bacillus thuringiensis (BT) อันผลิตสารที่เป็นพิษต่อแมลงศัตรูพืช ถั่วเหลืองที่มียีนต้านศัตรูพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์และส่วนประกอบหลักของอาหารกลุ่มโปรตีนจากพืช (Plant-based Food) ฝ้ายที่มียีนแบคทีเรีย BT เพื่อทำลายศัตรูพืชหรือมียีนที่ช่วยให้ทนทานต่อยาฆ่าหญ้า มะละกอที่มียีนของเชื้อไวรัสด่างวงแหวนที่ทำให้มะละกอสายพันธุ์นี้เสมือนได้รับวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสด่างวงแหวนอยู่ในตัว หรือแม้กระทั่งสับปะรดที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมให้มีเนื้อสีชมพูและรสชาติหวานกว่าปกติ

© Tropical Fruit Box

ถึงแม้ว่าพืช GMOs จะมีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมอาหารและการรักษาความมั่นคงทางอาหารหลายประการ เนื่องจากช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้ยาฆ่าแมลง เพิ่มปริมาณผลผลิต ยืดอายุและความสดใหม่ของผลผลิต และสามารถเพิ่มคุณค่าทางอาหารได้ อย่างไรก็ตาม พืช GMOs ก็มีความน่ากังวลและจุดประเด็นข้อถกเถียงหลายประการเช่นกัน โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องความปลอดภัยในการบริโภค และผลกระทบในระยะยาวต่อระบบนิเวศ

เนื่องจากผลผลิต GMOs ยังมีการบริโภคในระยะเวลาอันสั้น นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่าผลผลิตดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภคในระยะยาวหรือไม่ และการตัดแต่งพันธุกรรมข้ามสายพันธุ์ได้สร้างความกังวลในเรื่องโรคภูมิแพ้ ซึ่งเคยเกิดขึ้นเมื่อมีการตัดแต่งยีนของถั่วบราซิล (Brazil Nut) เข้ากับถั่วเหลือง ส่งผลให้ถั่วเหลืองชนิดนั้นสามารถก่อให้เกิดอาการแพ้เช่นเดียวกับถั่วบราซิล และสินค้า GMOs ที่วางขายในท้องตลาดมักมีเพียงการติดฉลากว่าเป็นสินค้า GMOs แต่ไม่ระบุที่มาของยีนที่นำมาผสม สร้างความเสี่ยงให้แก่ผู้เป็นโรคภูมิแพ้ชนิดต่าง ๆ เป็นอย่างมาก

ในแง่ความยั่งยืนของระบบนิเวศ หนอนผีเสื้อ แมลง หรือสัตว์เลื้อยคลานที่อยู่ในห่วงโซ่อาหารเดียวกันก็ได้รับผลกระทบจากการที่พืชที่เป็นแหล่งอาหารอย่างเช่นข้าวโพดกลายเป็นสารพิษ หรือการเพาะปลูกพืชที่ทนทานต่อยาฆ่าแมลงก็ส่งผลให้วัชพืชมีวิวัฒนาการให้มีความแข็งแรงอายุยืน และทนทานต่อยากำจัดวัชพืชมากขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสามารถสร้างผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพได้ในอนาคต

ผลกระทบต่อตลาดการค้าระหว่างประเทศ

แม้ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสินค้า GMOs จะยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ แต่สินค้าชนิดดังกล่าวได้สร้างผลกระทบต่อตลาดการค้าระหว่างประเทศแล้วในปัจจุบัน เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีท่าทีต่อสินค้า GMOs แตกต่างกัน โดยมีประเทศที่อนุญาตให้มีการเพาะปลูกพืช GMOs ทั้งหมด 41 ประเทศ ซึ่งสหรัฐอเมริกา แคนาดา และจีน มีการผลิตอย่างแพร่หลาย เพื่อทั้งบริโภคและอุปโภค โดยที่ประเทศอื่น ๆ เช่น อินเดีย ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย เน้นการเพาะปลูกเพื่อเป็นอาหารสัตว์และเพื่อการอุปโภคเป็นหลัก ในขณะที่ บางประเทศมีนโยบายห้ามการเพาะปลูกและกีดกันการนำเข้าสินค้า GMOs อย่างชัดเจน

สหภาพยุโรป (European Union: EU) เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีการเพาะปลูกพืช GMOs และมีกระบวนการขออนุญาตนำเข้าผลผลิตและผลิตภัณฑ์จาก GMOs ที่ซับซ้อน โดยการนำเข้าสินค้า GMOs หนึ่งชนิด ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหารแห่งสหภาพยุโรป (European Food Safety Authority: EFSA) และคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตจะต้องติดฉลากว่าเป็นผลิตภัณฑ์ GMOs อย่างชัดเจนเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริโภค[1] และประเทศอื่น ๆ เช่น ออสเตรเลีย รัสเซีย ตุรกี ซาอุดิอาระเบีย ก็มีมาตรการนำเข้าสินค้า GMOs ที่เข้มงวดเช่นเดียวกัน

© Kayleen Schreiber, Genetic Literacy Project

[1] สหรัฐอเมริกาและแคนาดา ไม่มีข้อกำหนดให้ติดฉลากสินค้า GMOs

มาตรการควบคุมการนำเข้าและการติดฉลากรับรองเป็นกระบวนการที่เพิ่มภาระให้แก่ผู้ผลิตเป็นอย่างมาก เพื่อหลีกเลี่ยงกระบวนการขออนุญาตและการติดฉลาก ผู้ส่งออกจะต้องแสดงหลักฐานว่าสินค้าเป็นสินค้าที่ปลอด GMOs จริง อาทิ เอกสารแสดงที่มาของสินค้า เอกสารรับรองอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ (Identity Preservation: IP) และหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าสินค้าไม่มีส่วนประกอบ GMOs เกินเกณฑ์ที่กำหนด (Threshold)[2] ประเทศต่าง ๆ ที่ไม่มีการเพาะปลูกพืช GMOs อย่างเช่นไทย จึงต้องพยายามควบคุมไม่ให้มีการลักลอบนำเข้าพืช GMOs อันจะนำไปสู่การเพาะปลูกและขยายพันธุ์ที่นอกเหนือการควบคุมของเจ้าหน้าที่ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้สินค้าส่งออกของประเทศต้องเข้าข่ายสินค้า GMOs

ด้วยเหตุนี้ ศุลกากรจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมสินค้า GMOs ซึ่งถือเป็นบทบาทของศุลกากรทั้งในแง่ของการปกป้องตลาดการค้าของประเทศและการดูแลรักษาความปลอดภัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแนวปฏิบัติของศุลกากรในด้านดังกล่าวถูกกำหนดไว้ในพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดระเบียบวิธีการที่เหมาะสมในการขนย้าย การควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์จาก GMOs จดหมายข่าว CMPU News ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอกลไกของพิธีสารคาร์ตาเฮนา มาตรการทางศุลกากรเพื่อควบคุมสินค้า GMOs และบทวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาบทบาทในด้านดังกล่าวของศุลกากร

[2]ใน EU กำหนดเกณฑ์ดังกล่าวไว้ที่ร้อยละ 0.9 หากสรุปผลออกมาว่ามีส่วนประกอบจาก GMOs มากกว่านั้น จะเข้าข่ายสินค้าที่ต้องขออนุญาตและต้องติดฉลาก

อ้างอิง

กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. “พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena protocol on biosafety).” https://chm-thai.onep.go.th/?page_id=3823. เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2566.

มนรัสมิ์ จิตพิทักษ์. “GMOs และปัญหาที่เกิดขึ้นกับสินค้าไทยในตลาดต่างประเทศ.” วารสารปาริชาติ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (เมษายน – กันยายน 2544): 83 – 89.

A. S. Bawa and K. R. Anilakumar. “Genetically Modified Foods: Safety, Risks and Public Concerns –a Review.” Journal of Food Science and Technology 50, no.6 (December 2013): 1035–1046. http://10.1007/s13197-012-0899-1.

Charles W. Schmidt. “Genetically Modified Foods: Breeding Uncertainty.” Environmental Health Perspectives 113. No.8 (August 2005): A526–A533. http://10.1289/ehp.113-a526.

European Commission. “Question and Answers on the regulation of GMOs in the EU.” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_04_102. Accessed 23 February 2023.

Foodchain ID. “The European Union on GMOs: Achieving Compliance for Your Product.” https://www.foodchainid.com/media/the-european-union-on-gmos-achieving-compliance-for-your-product/. Accessed 23 February 2023.

Genetic Literacy Project. “Where GMO Crops are Grown.” https://geneticliteracyproject.org/wp-content/uploads/2020/04/Where-GMO-Crops-Are-Grown-GLP-Infographic-4-27-20.pdf. Accessed 23 February 2023.

Non GMO Project. “U.S. Becomes 65th Country to Label GMOs – But Whose Laws Are the Best?” https://www.nongmoproject.org/blog/u-s-becomes-65th-country-to-label-gmos-but-whose-laws-are-the-best/. Accessed 23 February 2023.

Sheridan Wimmer. “The Case of GMO Papaya: Why are (most) Papayas GMOs?” https://kansaslivingmagazine.com/articles/2019/08/09/the-case-of-the-gmo-papaya. Accessed 23 February 2023.

US FDA. “GMO Crops, Animal Food, and Beyond.” https://www.fda.gov/food/agricultural-biotechnology/gmo-crops-animal-food-and-beyond. Accessed 23 February 2023.

US FDA. “Science and History of GMOs and Other Food Modification Processes.” https://www.fda.gov/food/agricultural-biotechnology/science-and-history-gmos-and-other-food-modification-processes. Accessed 23 February 2023.

© azerbijan_stockers, Freepik

กลไกของพิธีสารคาร์ตาเฮนา ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety)

พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) มีจุดประสงค์หลักเพื่อปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม (LMOs/GMOs) เป็นความตกลงที่เสริมขึ้นมาจากอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) เริ่มมีผลใช้บังคับมาตั้งปี 2543 (2000) มีประเทศภาคีทั้งหมด 173 ประเทศ โดยถือเป็นเครื่องมือที่มีพันธะผูกพัน (Binding International Instrument) ต่อประเทศภาคี หากประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเทศภาคีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในพิธีสารด้วย ซึ่งไทยเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 (2006)

พิธีสารนี้ได้กำหนดระเบียบพิธีการสำหรับการนำเข้าและส่งออกสินค้า GMOs ออกเป็นสองประเภทหลัก คือ

1. การเคลื่อนย้ายสินค้า GMOs ข้ามพรมแดนเพื่อนำไปปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมของประเทศนำเข้า และ
2. การเคลื่อนย้ายสินค้า GMOs เพื่อนำไปใช้โดยตรง เป็นอาหาร อาหารสัตว์หรือเพื่อการผลิต (Direct Use As Food or Feed, or for Processing: FFPs)

โดยประเทศภาคีสามารถใช้กระบวนการตัดสินใจแบบย่อได้หากมีการใช้มาตรการอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบและรับประกันความปลอดภัยของการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว

นอกจากนี้ พิธีสารยังได้กำหนดให้มีการจัดทำระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety Clearing-House: BCH) เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ GMOs และช่วยเหลือให้ประเทศภาคีปฏิบัติตามข้อกำหนดในพิธีสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบดังกล่าวจะรวบรวมข้อมูลการตัดสินใจให้อนุญาตนำเข้าสินค้า GMOs ของประเทศภาคี ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และช่องทางการติดต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการควบคุมสินค้า GMOs ในประเทศนั้น ๆ

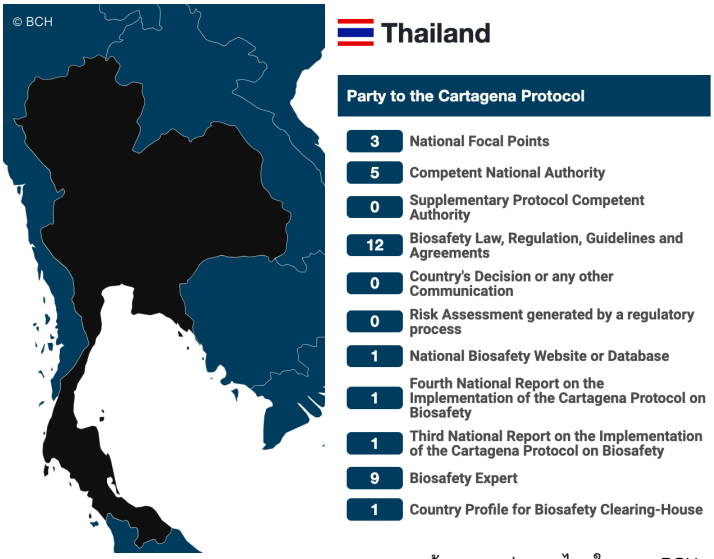

ฐานข้อมูลของประเทศไทยในระบบ BCH

ถึงแม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในพิธีสารนี้โดยตรงจะเป็นหน่วยด้านการเกษตร หน่วยงานด้านอาหารและยา และหน่วยงานด้านพันธุวิศวกรรม ซึ่งในไทยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) แต่ศุลกากรก็เป็นหน่วยงานที่ต้องตรวจสอบสินค้าที่เกี่ยวข้องเป็นด่านแรก พนักงานศุลกากรจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจในมาตรการตามข้อกำหนดของพิธีสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับสินค้า GMOs เพื่อให้สามารถสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางได้อย่างราบรื่น

ระเบียบวิธีการสำหรับการควบคุมการขนย้ายสินค้า GMOs

ระเบียบพิธีการในพิธีสารนี้ถูกกำหนดมาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีสามารถตัดสินใจอนุญาตการนำเข้าได้โดยมีข้อมูลรองรับอย่างครบถ้วน โดยได้แบ่งระเบียบพิธีการสำหรับการนำเข้าตามวัตถุประสงค์ที่สร้างความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในระดับที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ระเบียบสำหรับการเคลื่อนย้ายสินค้า GMOs ข้ามพรมแดนเพื่อนำไปปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมของประเทศนำเข้า

การนำเข้าสินค้า GMOs เพื่อเข้าสู่สภาพแวดล้อมของประเทศนำเข้ามีลักษณะหลายประการ เช่น การนำเข้าเพื่อนำพืช GMOs ไปทดลองในธรรมชาติเพื่อประเมินคุณประโยชน์และผลกระทบของพืชชนิดนั้น การนำพืช GMOs ไปเพาะปลูกในเชิงพาณิชย์ จุลินทรีย์ที่จะนำไปใช้ในการบำบัดทางชีววิธี เป็นต้น ลักษณะของสินค้านำเข้าจึงมักเป็นเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า ต้นเต็มวัย สัตว์ที่ยังมีชีวิต เนื้อเยื่อและรูปแบบอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

การนำเข้าในรูปแบบนี้มีความละเอียดอ่อนมาก เนื่องจากสามารถส่งผลกระทบระยะยาวต่อระบบนิเวศของประเทศนำเข้าได้ จึงต้องผ่าน**กระบวนการขอความเห็นชอบล่วงหน้า (Advanced Informed Agreement: AIA)** จากประเทศนำเข้าก่อนการขนส่งครั้งแรกของสินค้าชนิดนั้น เพื่อรับประกันว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถประเมินความเสี่ยงของสินค้าได้โดยละเอียด โดยมีขั้นตอนในการยื่นขออนุญาต 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแจ้งล่วงหน้าโดยผู้ส่งออก

ผู้ส่งออกต้องแจ้งความประสงค์ที่จะส่งออกสินค้า GMOs ต่อหน่วยงานที่มีอำนาจของประเทศนำเข้า โดยแนบข้อมูลที่กำหนดไว้ในภาคผนวก I ของพิธีสาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเพื่อประกอบกระบวนการประเมินความเสี่ยงของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบว่าสินค้ามีความปลอดภัยจริง อาทิ

- ประเภทของสินค้า GMOs ตลอดจนการจำแนกระดับความปลอดภัยทางชีวภาพของสินค้า
- สถานภาพทางอนุกรมวิธาน ชื่อสามัญ สถานที่เก็บรวบรวมหรือจัดหา และลักษณะชีวินทรีย์ตัวรับ (Recipient organism) หรือ ชีวินทรีย์ตัวพ่อแม่ (Parental organisms) ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพ
- เทคนิคที่ใช้และลักษณะที่ได้มาของสิ่งมีชีวิต GMOs
- สถานภาพตามระเบียบการดูแลสิ่งมีชีวิต GMOs ในประเทศส่งออก
- เจตนาการใช้ประโยชน์ของสิ่งมีชีวิต GMOs หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิตนั้น

ขั้นตอนที่ 2 การตอบรับของประเทศนำเข้า

ประเทศนำเข้าต้องตอบรับการแจ้งของผู้ส่งออกภายใน 90 วัน โดยจะต้องแจ้งผู้ส่งออกว่าสินค้านั้นจะเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบกฎหมายของประเทศนั้น (Domestic Regulatory Framework) หรือจะใช้ระเบียบตามมาตรา 10 ของพิธีสารซึ่งระบุแนวทางการประเมินความเสี่ยงและการตัดสินใจในภาพรวม

ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจขึ้นอยู่กับว่าประเทศนั้นมีระเบียบในการขออนุญาตนำเข้าสินค้า GMOs ของตนเองอยู่แล้วหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น พนักงานศุลกากรจะต้องมีความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ในกรณีของไทย ไม่อนุญาตให้นำเข้า เว้นแต่เป็นการนำเข้าเพื่อการทดลองหรือการศึกษาวิจัย โดยการตัดสินใจจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนด ผู้ประสงค์จะนำเข้าต้องยื่นแบบขออนุญาตนำเข้าสิ่งต้องห้าม พร้อมหลักฐานตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการขออนุญาตนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544 ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

หากประเทศใดใช้ระเบียบการตัดสินใจตามมาตรา 10 ของพิธีสาร ประเทศนำเข้าจะต้องแจ้งผลการตัดสินใจต่อผู้ส่งออกภายใน 270 วัน ซึ่งผลการตัดสินใจสามารถเป็นได้ทั้งการอนุญาตให้นำเข้า การอนุญาตให้นำเข้าแบบมีเงื่อนไข (ซึ่งจะส่งผลต่อการนำเข้าในครั้งต่อ ๆ ไป เช่นกัน) และการไม่อนุญาตให้นำเข้า โดยจะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลในระบบเผยแพร่ข้อมูล BCH อย่างไรก็ตาม มาตรา 10 ได้ระบุว่าการไม่แจ้งผลการตัดสินใจภายในระยะเวลา 270 วัน ไม่ได้หมายถึงการอนุญาตให้นำเข้าโดยปริยาย และการปฏิเสธการนำเข้าไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มารองรับ ในขั้นตอนนี้ พนักงานศุลกากรสามารถเข้าถึงผลการตัดสินใจได้จากการแจ้งโดยตรงของหน่วยงานผู้มีอำนาจหรือการเข้าถึงข้อมูลในระบบ BCH

เอกสารประกอบการขนย้าย

เมื่อสินค้า GMOs ได้รับอนุญาตให้นำเข้า หรือได้รับอนุญาตแบบมีเงื่อนไข ผู้ส่งออกสามารถดำเนินการขนย้ายได้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด โดยต้องมีเอกสารประกอบการขนย้ายดังนี้

- เอกสารคำอธิบายการเป็นสินค้า GMOs ซึ่งระบุลักษณะพิเศษ ชื่อเฉพาะ และลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดัดแปรพันธุกรรม
- เอกสารระบุวิธีการดูแล จัดเก็บ เคลื่อนย้าย และการใช้ประโยชน์ของสินค้าซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของพิธีสารหรือกฎหมายภายในประเทศนำเข้า
- ข้อมูลและช่องทางติดต่อของผู้ส่งออกและผู้นำเข้า
- เอกสารรับรองว่าการขนย้ายได้เป็นไปตามข้อกำหนดของพิธีสาร
- ต้องมีเอกสารอนุญาตการนำเข้าที่ระบุชั้นความเสี่ยงของสินค้าในการขนย้ายครั้งแรก
- เอกสารที่ประเทศนำเข้ากำหนดเพิ่มเติมเช่น ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificates)

2. ระเบียบสำหรับการเคลื่อนย้ายสินค้า GMOs ข้ามพรมแดนเพื่อนำไปใช้โดยตรงเป็นอาหาร อาหารสัตว์หรือเพื่อการผลิต (Direct Use As Food or Feed, or for Processing: FFP)

สินค้า GMOs เพื่อนำไปใช้โดยตรงเป็นอาหาร อาหารสัตว์หรือเพื่อการผลิต (Direct Use As Food or Feed, or for Processing: FFP) มีสัดส่วนเป็นสินค้า GMOs ส่วนใหญ่ที่มีการซื้อขายกันในระดับระหว่างประเทศ การขนส่งสินค้าเพื่อจุดประสงค์นี้จึงมักเป็นการขนส่งสินค้าการเกษตรในปริมาณมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าจำพวกถั่วเหลือง ข้าวโพด ฝ้าย เมล็ดคาโนลา หรือแม้กระทั่งสินค้าจำพวกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พืช

เนื่องจากการขนย้ายที่เป็นสินค้าปริมาณมากและมีความเสี่ยงต่อระบบนิเวศน้อยกว่าการขนย้ายเพื่อการปล่อยสู่สภาพแวดล้อม กระบวนการนำเข้าจึงไม่มีข้อกำหนดให้ขอความเห็นชอบล่วงหน้า แต่ให้ใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้นเป็นหลัก โดยมีกระบวนการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การแจ้งคำตัดสินในอดีต เรื่องการนำเข้าสินค้า GMOs ของประเทศนำเข้า

ประเทศนำเข้าต้องเผยแพร่ระเบียบและคำตัดสินให้อนุญาตหรือห้ามนำเข้าสินค้า GMOs เพื่อการอุปโภค/บริโภคในประเทศ ลงในระบบ BCH เพื่อให้ผู้นำเข้ารับทราบระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าได้ เนื่องจากหลายประเทศมีกฎและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า GMOs ในจุดประสงค์ FFP ที่แตกต่างกัน โดยในระบบ BCH จะแสดงประวัติคำตัดสินที่เกี่ยวข้องทั้งประเภทสินค้า ข้อมูลของผู้นำเข้า/ผู้ส่งออก เหตุผลและเงื่อนไขของการอนุญาตหรือการไม่อนุญาตในครั้งนั้น ๆ

ประวัติคำตัดสินของมาเลเซียในระบบ BCH

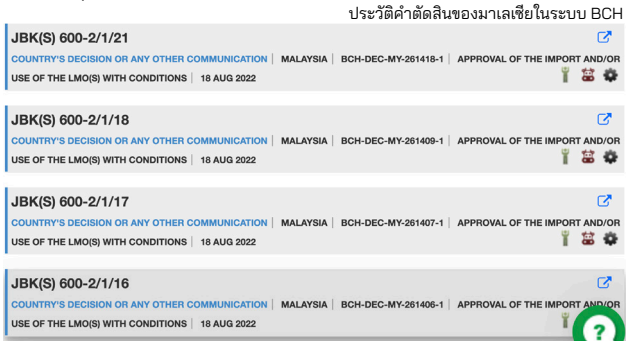

สำหรับประเทศไทย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้า GMOs เพื่อเป็นอาหารหรือส่วนประกอบของอาหาร คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 431) พ.ศ. 2565 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง อาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 432) พ.ศ. 2565 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง การแสดงฉลากอาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม ซึ่งประกาศทั้งสองฉบับนี้เริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2565 (2022) โดยกำหนดให้อาหารที่ได้จากเทคนิคการดัดแปรพันธุกรรมเป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย เว้นแต่ผ่านการประเมินความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งกำหนดให้อาหารจีเอ็มโอ (GMO) ทุกชนิดต้องแสดงฉลากตามเกณฑ์ที่กำหนด และอาจแสดงสัญลักษณ์เป็นรูปสามเหลี่ยม พื้นสีเหลือง ตัวอักษรสีดำ โดยมีข้อความว่า “GMO” หรือข้อความเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมผ่านโปรแกรมแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์

ขั้นตอนที่ 2 การยื่นขออนุญาตตามข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผู้นำเข้าดำเนินการขออนุญาตหรือการแสดงหลักฐานว่าสินค้าที่ตนเองจะนำเข้าคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่ประเทศนำเข้าระบุไว้ เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินว่าสินค้าเหล่านั้นมีคุณสมบัติครบถ้วน ไม่ขัดต่อข้อกฎหมายหรือไม่ ให้แจ้งผลดังกล่าวในระบบ BCH และแจ้งข้อมูลให้ศุลกากรทราบ

เอกสารประกอบการขนย้าย

เมื่อได้รับอนุญาตผู้นำเข้าต้องแนบเอกสารประกอบการขนย้ายที่สำคัญ อาทิ

- เอกสารรับรองอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ (IP) ที่ระบุว่ามีส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ GMOs
- หากสินค้าไม่มีเอกสาร IP ให้แนบเอกสารที่แสดงว่าสินค้านั้น “อาจ” มีส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ GMOs
- เอกสารรับรองว่าสินค้านี้จะไม่ถูกปลดปล่อยสู่ธรรมชาติ
- รหัส Transformation Event Code ซึ่งระบุข้อมูลของสินค้า GMOs ในระบบ BCH (ถ้ามี)
- ข้อมูลและช่องทางติดต่อของผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

อ้างอิง

วันวิภา สุขสวัสดิ์. “พืชจีเอ็มโอ (GMO) กับการนำเข้าจากต่างประเทศ.” https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-oct4. เข้าถึงเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2566.

UNEP. “Green Customs Guide to Multilateral Environmental Agreements.” ISBN: 978-92-807-3923-7. Accessed 25 February 2023.

© DCstudio, Freepik

บทบาทของศุลกากร ในการควบคุมสินค้า GMOs

ถึงแม้ว่าหน่วยงานศุลกากรจะไม่ใช่หน่วยงานที่มีบทบาทโดยตรงตามข้อกำหนดในข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม (Multilateral Environmental Agreements: MEA) แต่ศุลกากรก็มีบทบาทสำคัญต่อการใช้บังคับข้อกำหนดเหล่านั้น และเป็นหน่วยงานที่ต้องจัดการกับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์จริง เนื่องจากเป็นหน่วยงานแรกที่ต้องตรวจสอบสินค้าทุกชนิดที่จะเข้ามาในประเทศ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UN Environment Program: UNEP) จึงได้ริเริ่มโครงการ Green Customs Initiative (GCI) เพื่อรวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ MEA ฉบับต่าง ๆ และองค์การศุลกากรโลก (WCO) ให้เข้ามาช่วยสร้างความตระหนักรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานศุลกากรในภารกิจด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม

ในการนี้ โครงการ GCI ได้สรุปบทบาทการควบคุมสินค้า GMOs ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาของพนักงานศุลกากรได้ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบเอกสารการขนส่งและใบอนุญาต

พนักงานศุลกากรมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารนำเข้าว่าครบถ้วนหรือไม่ หากพบสิ่งผิดปกติหรือมีการตกหล่นของเอกสาร จะต้องรายงานให้หน่วยงานผู้มีอำนาจรับทราบก่อนที่จะดำเนินการเปิดตรวจหรือปฏิเสธการนำเข้าต่อไป พนักงานศุลกากรจึงต้องทราบความแตกต่างของเอกสารนำเข้าของสินค้า GMOs ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และต้องทราบระเบียบเงื่อนไขเรื่องการขนส่งว่าได้รับการจัดการมาอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

2. การเปิดตรวจสอบสินค้า

นอกจากการตรวจสอบเอกสาร พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจสอบสินค้าว่าเป็นไปตามที่ระบุในเอกสารหรือไม่ รวมไปถึงการตรวจสอบสินค้าที่อาจเป็นการลักลอบ โดยให้ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงในการเลือกที่จะเปิดตรวจสินค้าหรือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์สำหรับการเปิดตรวจสินค้าของศุลกากรประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้ สิ่งมีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์ GMOs เป็นสินค้าที่ภายนอกมีความปกติเหมือนสินค้าทั่วไปเกือบทุกประการ จึงต้องมีวิธีการตรวจสอบสินค้า GMOs เฉพาะ ซึ่งทำได้หลายแนวทางตั้งแต่การตรวจสอบขั้นพื้นฐานที่พนักงานศุลกากรทำได้เอง ณ สถานที่จริง และการตรวจสอบขั้นสูงที่ต้องทำในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรก็อาจต้องเป็นผู้เก็บตัวอย่างสินค้าเพื่อการทดลองนั้น

การตรวจสอบสินค้า GMOs แบ่งวิธีการออกได้เป็น 2 แนวทางหลักคือ

2.1 การตรวจสอบด้วยโปรตีน (Protein-based Methods)

การตรวจจับโปรตีนที่ผ่านการดัดแปร (Transgenic protein) ในแอนติบอดี (Antibody) ของสินค้านั้น วิธีการนี้สามารถทำได้ง่าย โดยพนักงานศุลกากรสามารถขูดตัวอย่างโปรตีนของสินค้ามาผสมกับตัวทำละลาย และนำไปอ่านค่าด้วยแท่งตรวจหรือเครื่องแสดงผลอิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธีการตรวจสอบนี้สามารถทำได้ด้วยชุดอุปกรณ์หลายชนิด ซึ่งมีความซับซ้อนในการใช้และค่าความแม่นยำในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ได้แก่

- **แท่งตรวจ Strip Test (Lateral Flow Device)** เป็นเครื่องมือตรวจสอบสินค้า GMOs ที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากทำได้ง่าย สามารถดำเนินการตรวจสอบได้ ณ สถานที่จริง และแสดงผลภายในเวลาไม่กี่นาที โดยสามารถใช้ตัวอย่างโปรตีนจากเมล็ดพืช ต้นอ่อน และชิ้นส่วนของสินค้า แต่มีข้อจำกัดคือไม่สามารถตรวจจับโปรตีน GMOs ได้ทุกชนิด มีค่าความแม่นยำน้อยกว่าการตรวจสอบในห้องแลป และไม่สามารถตรวจสอบสินค้าที่ผ่านความร้อนและผ่านกรรมวิธีทางเคมีมาแล้ว

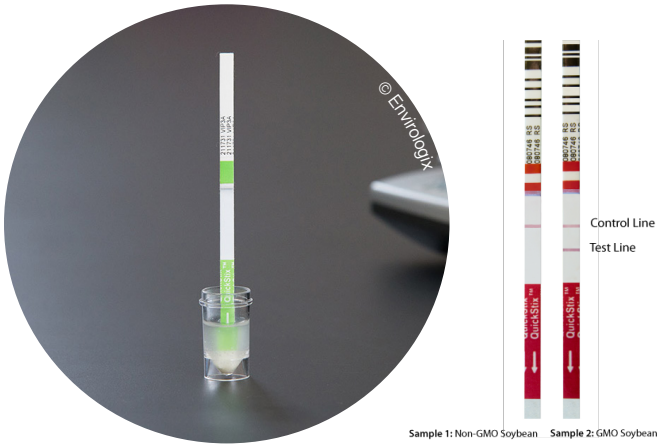

© Foodchain ID

- **ไมโครเพลท ELISA** เป็นวิธีการตรวจสอบที่ใช้ตัวอย่างโปรตีนมาผสมกับสารละลายและทำการชะล้างแอนติบอดีที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปในถาดไมโครเพลท และใช้เครื่องมืออ่านค่า โดยให้ผลลัพธ์ที่แม่นยำกว่าแท่งตรวจ แต่ใช้เวลาหลายชั่วโมงในห้องแลป และไม่สามารถตรวจสอบสินค้าที่ผ่านความร้อนและผ่านกรรมวิธีทางเคมีมาแล้วเช่นกัน

© Foodchain ID

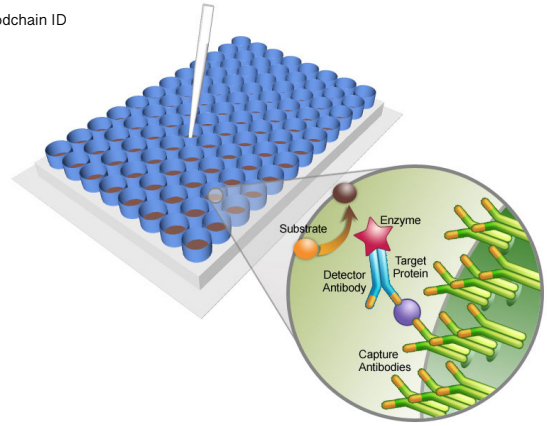

2.2 การตรวจสอบโดยใช้ดีเอ็นเอ (DNA-based Methods)

การตรวจสอบรหัสพันธุกรรมจากดีเอ็นเอของตัวอย่างสินค้า โดยกรรมวิธีจะเริ่มจากการสกัดตัวอย่างดีเอ็นเอออกมาจากสินค้าและนำมาตรวจสอบยีน GMOs ด้วยปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส (Polymerase Chain Reaction: PCR) ซึ่งคือกระบวนการสังเคราะห์ชิ้นส่วนดีเอ็นเอในหลอดทดลอง การตรวจสอบลักษณะนี้ต้องทำโดยผู้เชี่ยวชาญในห้องแลปเท่านั้น แต่มีความแม่นยำสูงและสามารถระบุได้ว่ายีน GMOs ที่ตรวจพบนั้นมีที่มาจากยีนของสิ่งมีชีวิตประเภทใด หรือผ่านการปรับแต่งพันธุกรรมมาในลักษณะใด

3. การประสานงานกับหน่วยงานเฉพาะทาง

เมื่อหน่วยงานที่มีอำนาจได้ตัดสินว่าจะให้อนุญาตนำเข้าสินค้า GMOs หรือไม่ หน่วยงานนั้นควรประสานงานให้หน่วยงานศุลกากรรับทราบถึงคำตัดสินนั้น เพื่อให้พนักงานศุลกากรสามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงและเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบเอกสารและเปิดตรวจได้ล่วงหน้า ในขณะเดียวกัน เมื่อสินค้ามาถึงยังที่ทำการศุลกากร พนักงานศุลกากรก็ควรตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร และแนวทางในการเปิดตรวจกับหน่วยงานนั้น เพื่อให้ดำเนินการตรวจปล่อยอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อผู้ประกอบการและผู้โดยสาร

ถึงแม้ว่าหน่วยงานด้านการเกษตรและสาธารณสุขจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในหน้าที่นี้ แต่ศุลกากรมักเป็นหน่วยงานแรกที่ผู้ประกอบการและผู้โดยสารติดต่อมาเพื่อขอคำแนะนำก่อนการขนย้ายและก่อนการเดินทาง พนักงานศุลกากรจึงควรช่วยประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้า GMOs เพื่อป้องกันการลักลอบขนย้ายและการขนย้ายสินค้า GMOs โดยมิได้เจตนา (Unintentional Transboundary Movement of GMOs) และต้องมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการขนย้ายสินค้า GMOs ข้อมูลติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลกับผู้ติดต่อได้อย่างถูกต้อง

อ้างอิง

Convention on Biological Diversity. “Technical Tools and Guidance for the Detection and Identification of LMOs.” https://bch.cbd.int/protocol/cpb_detection/toolsandguidance/topic1.shtml. Accessed 25 February 2023.

Foodchain ID. “ELISA.” https://gmotesting.com/testing-options/immuno-analysis/elisa/. Accessed 25 February 2023.

Foodchain ID. “Strip Test (Lateral Flow Device).” https://gmotesting.com/testing-options/immuno-analysis/strip-test-lateral-flow-device/. Accessed 25 February 2023.

UNEP. “Green Customs Guide to Multilateral Enviromental Agreements.” ISBN: 978-92-807-3923-7. Accessed 25 February 2023.

แนวทางการพัฒนาบทบาทด้านการควบคุมสินค้า GMOs ของศุลกากร

© Markus Spiske, Unsplash

ในปัจจุบันสินค้า GMOs เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมอาหารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเทคโนโลยีนี้ถูกนำมาใช้พัฒนาพืชที่เป็นอาหารหลักอย่างเช่นข้าวสาลี มันฝรั่ง ข้าวโพด ปริมาณสินค้าและประเทศที่มีการอนุญาตให้มีการเพาะปลูก นำเข้าและส่งออกก็เพิ่มมากขึ้น แต่กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้า GMOs ยังต้องมีระเบียบที่ครอบคลุม เช่น ควบคุมด้านการขนส่ง การรับรองความปลอดภัย และการติดฉลากเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคอย่างเข้มงวด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมสินค้าประเภทนี้อยู่เสมอ โดยแนวพัฒนาบทบาทของศุลกากรในการควบคุมสินค้า GMOs มีดังต่อไปนี้

1. การเสริมขีดความสามารถในการสังเกตและตรวจสอบสินค้า GMOs

การสังเกตและตรวจสอบสินค้า GMOs ถือเป็นหนึ่งกลไกสำคัญให้สินค้า GMOs ได้รับการควบคุมตามพิธีสารคาร์ตาเฮนา แต่การติดตาม สังเกตและตรวจสอบสินค้า GMOs เป็นความท้าทายที่ศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเผชิญอยู่เสมอ เนื่องจากสินค้า GMOs มักมีการขนส่งในปริมาณมาก (ในกรณีที่เป็นการนำเข้าเพื่อการบริโภคและอุปโภค) และเป็นสินค้าที่มีระเบียบและระดับการควบคุมในแต่ละประเทศไม่เท่ากัน (Asynchronous Approvals) สินค้าประเภทนี้จึงเสี่ยงที่จะมีการลักลอบขนย้ายผิดกฎหมาย หรือถูกขนย้ายข้ามพรมแดนและนำไปปลดปล่อยสู่ธรรมชาติโดยไม่เจตนา

ในการนี้ WCO ได้ร่วมกับ UNEP และสำนักงานเลขาธิการพิธีสารคาร์ตาเฮนา จัดทำระบบการฝึกอบรมออนไลน์ (E-learning Modules) สำหรับพนักงานศุลกากร โดยจะฝึกอบรมในประเด็นที่สำคัญ อาทิ

- แนวทางและข้อกำหนดในการจัดการ ขนย้าย บรรจุ หีบห่อ และการสังเกตสินค้า GMOs
- บทบาทของศุลกากรภายใต้พิธีสารคาร์ตาเฮนา
- แนวทางการระบุ ตรวจสอบและการนับปริมาณสินค้า GMOs
- การเข้าถึงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในระบบ BCH

พนักงานศุลกากรที่สนใจ สามารถเข้ารับการอบรมได้ในระบบ CliKC! ของ WCO

2. การส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

การตรวจสอบสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขนย้ายสินค้า GMOs ล้วนเป็นกระบวนการที่พนักงานศุลกากรต้องมีความรู้เฉพาะทาง ศุลกากรจึงต้องประสานงานและขอคำแนะนำจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง โดยนอกจากที่หน่วยงานเหล่านี้จะเป็นผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ได้รับการอนุญาตหรือปฏิเสธการนำเข้าแล้ว ยังเป็นผู้แจ้งข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ของสินค้า GMOs เพื่อให้พนักงานศุลกากรทำการตรวจสอบได้ดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ทำให้ยากที่จะตรวจสอบสินค้า GMOs โดยสินค้าในปัจจุบันได้รับการตัดแต่งโดยใช้สารพันธุกรรมอาร์เอ็นเอสายคู่ (dsRNA) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะไม่ผลิตโปรตีน Transgenic จึงต้องใช้การตรวจสอบด้วยดีเอ็นเอเท่านั้นจึงจะยืนยันได้ว่าเป็นสินค้า GMOs อย่างไรก็ตาม ก็มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการตรวจสอบและติดตามสินค้า GMOs อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน การตรวจสอบ PCR แบบดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีแผ่นชิพ อันจะช่วยให้พนักงานศุลกากรสามารถตรวจสอบสินค้า GMOs ด้วยเครื่องมือแบบพกพาได้ในอนาคต ศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรแลกเปลี่ยนข้อมูลเหล่านี้อยู่เสมอ ซึ่งระบบ BCH ถือเป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว

© freepic.diller, Freepik

3. การใช้เทคโนโลยี Single Window เพื่อพัฒนาการส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

ระบบ BCH เป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานผู้มีอำนาจ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และพนักงานศุลกากร แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าบ่อยครั้งพนักงานศุลกากรอาจไม่ได้รับการแจ้งข้อมูลในระบบดังกล่าวทันต่อเหตุการณ์ ก่อให้เกิดความล่าช้าในตรวจปล่อยและการตรวจสอบสินค้าที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรให้พิจารณาการรวมเครือข่ายของระบบ BCH เข้ากับระบบ Single Window ซึ่งเป็นระบบการส่งข้อมูลทางศุลกากรและข้อมูลทางการค้าอื่น ๆ พร้อมกันในช่องทางเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ ช่วยให้ศุลกากรสามารถติดตามผลการขออนุญาตการนำเข้าสินค้าจากหน่วยงานผู้มีอำนาจ และช่วยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามสถานะของสินค้าได้แบบ Real-time

© abriella Clare Marino, Unsplash

© Freepik

2. การส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

สินค้า GMOs ถือเป็นความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมในระดับระหว่างประเทศ ศุลกากรจึงควรพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมสินค้าประเภทนี้ด้วยการสร้างความร่วมมือกับศุลกากรประเทศอื่น ๆ โดยสามารถขอความช่วยเหลือและขอคำแนะนำจากหน่วยงานศุลกากรประเทศอื่น ๆ ด้วยระบบ ENVIRONET ภายใต้ Customs Enforcement Network Communication Platform (CEN-comm) อันเป็นเครือข่ายเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านอาชญากรรมทางสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานงานศุลกากรองค์การระหว่างประเทศ และภาคการขนส่ง

ข้อสรุป

สินค้าที่ผ่านการดัดแปรพันธุกรรมหรือสินค้า GMOs เป็นสินค้าที่ยังคงเป็นที่ถกเถียงในระดับสากลเรื่องความปลอดภัยในการบริโภคและความเสี่ยงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ แต่สินค้าดังกล่าวสามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อผู้ประกอบการเกษตรได้หากไม่ได้รับการควบคุมอย่างที่ควรจะเป็นตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และตามข้อกำหนดที่ประเทศส่งออกและประเทศนำเข้าได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ศุลกากรเป็นหน่วยงานสำคัญที่เป็นผู้ใช้บังคับกฎหมายเหล่านี้ พร้อมทั้งป้องกันมิให้เกิดการลักลอบขนย้ายและการขนย้ายโดยไม่เจตนา จึงควรตระหนักถึงความสำคัญข้างต้นและทำความเข้าใจในข้อกฎหมายและข้อมูลเทคนิคที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปกป้องตลาดการค้าและรักษาความปลอดภัยของประชาชนในประเทศได้อย่างสมบูรณ์

© Loic Leray, Unsplash

อ้างอิง

Convention on Biological Diversity. “Technical Tools and Guidance for the Detection and Identification of LMOs.” https://bch.cbd.int/protocol/cpb_detection/toolsandguidance/topic1.shtml. Accessed 25 February 2023.

UNEP. “Green Customs Guide to Multilateral Environmental Agreements.” ISBN: 978-92-807-3923-7. Accessed 25 February 2023.

หมู่เกาะโซโลมอนเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 185 ของ WCO

© Solomon Islands Government

เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566 (2023) เอกอัครราชทูตหมู่เกาะโซโลมอน (Solomon Islands) ประจำราชอาณาจักรเบลเยียม ยื่นตราสารภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาก่อตั้งคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร (Convention Establishing a Customs Co-operation Council: CCC) ต่อรัฐบาลเบลเยียม ส่งผลให้หมู่เกาะโซโลมอนมีสถานะเป็นสมาชิกลำดับที่ 185 ขององค์การศุลกากรโลก (WCO) อย่างเป็นทางการ

ต่อมา ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 (2023) เอกอัครราชทูตได้ยื่นตราสารภาคยานุวัติต่อ Mr. Kunio MIKURIYA เลขาธิการ WCO ในการนี้ Mr. MIKURIYA ได้กล่าวเน้นย้ำถึงความสำคัญและผลประโยชน์ของการเข้าร่วม WCO ของหมู่เกาะโซโลมอนซึ่งเป็นประเทศหมู่เกาะขนาดเล็ก โดย WCO พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค การฝึกอบรม การเสริมสร้างขีดความสามารถ และพัฒนามาตรฐานทางศุลกากรในพื้นที่ให้สามารถรับมือกับระบบการค้าและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมู่เกาะโซโลมอนเป็นรัฐหมู่เกาะ (Archipelagic States) ตั้งอยู่ในทางตะวันออกเฉียงใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก ใช้ภาษาอังกฤษและพิดจินเป็นภาษาราชการ เป็นส่วนหนึ่งของเครือจักรภพ และมีประชากรโดยประมาณ 650,000 คน โดยมีรายได้หลักของประเทศจากภาคการเกษตร ป่าไม้ และการประมง ในปัจจุบัน มีประเทศหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกเข้าเป็นสมาชิก WCO แล้วทั้งหมด 6 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฟีจี (Fiji) รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี (Papua New Guinea) รัฐเอกราชซามัว (Samoa) ราชอาณาจักรตองงา (Tonga) สาธารณรัฐวานูวาตู (Vanuatu) และหมู่เกาะโซโลมอน

อ้างอิง

Solomon Islands Government. “Solomon Islands Becomes 185th Member of the World Customs Organization.” https://solomons.gov.sb/solomon-islands-becomes-185th.../. Accessed 15 February 2023.

WCO. “The WCO Now has 185 Members.” https://www.wcoomd.org/.../the-wco-now-has-185members.aspx. Accessed 15 February 2023.

ศุลกากรตุรกีตรวจยึด Smart Phone และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มูลค่ารวมมากกว่า 250,000 ยูโร

ศุลกากรสาธารณรัฐตุรกีรายงานผลปฏิบัติการด้านการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement Operation) ที่ดำเนินในช่วงปลายเดือนมกราคม 2566 (2023) ในบริเวณด่านศุลกากร Habur ทางตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นพรมแดนกับสาธารณรัฐอิรัก โดยสามารถตรวจยึดโทรศัพท์มือถือ Smart Phone รุ่นใหม่ล่าสุด และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ หัวและสายชาร์ตแบตเตอรี่ และหูฟังไร้สาย รวมมูลค่ามากกว่า 5 ล้านลีราตุรกี หรือมากกว่า 250,000 ยูโร

ศุลกากรตุรกีได้รายงานว่า เจ้าหน้าที่ได้ใช้หลักบริหารความเสี่ยงกับรถบรรทุกคันที่เข้ามาในพรมแดนตุรกี โดยรถบรรทุกที่มีระดับความเสี่ยงมากจะถูกติดตามเป็นพิเศษและต้องทำการสแกนโดยเครื่องเอ็กซเรย์เพื่อตรวจหาความผิดปกติ โดยของกลางทั้งหมดตรวจยึดได้จากรถบรรทุก 4 คันที่เจ้าหน้าที่พบความหนาแน่นต้องสงสัยบริเวณส่วนต่าง ๆ ของรถหรือในหีบห่อสินค้าที่สำแดงมา

เมื่อทำการเปิดตรวจรถคันที่ 1 เจ้าหน้าที่ตรวจพบโทรศัพท์มือถือซุกซ่อนอยู่ในผ้าใบคลุมสินค้า (Trailer cover) 100 เครื่อง ในรถคันที่ 2 และ 3 พบ หัวชาร์ตแบตเตอรี่ 9,385 ชิ้น และสายชาร์ตแบตเตอรี่ 8,285 ชิ้น ซุกซ่อนอยู่ใต้กระสอบข้าวสาร และในรถคันที่ 4 พบหูฟังไร้สาย 400 ชิ้นในส่วนล่างของรถบรรทุก ทั้งนี้ศุลกากรตุรกีและสำนักงานอัยการกำลังดำเนินการสืบสวน เพื่อดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

อ้างอิง

"5 Million TL Value of Smuggled Cell Phones and Accessories Seized in Habur." https://raillynews.com/.../In-the-news%2C-smuggled.../. Accessed 20 February 2023.

ศุลกากรฝรั่งเศสเปิดแคมเปญสร้างความตระหนักรู้ต่อต้านการขนย้ายเนื้อสัตว์ป่า

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 (2023) ศุลกากรฝรั่งเศสได้เปิดโครงการสร้างความตระหนักรู้ (Awareness Campaign) เพื่อต่อต้านการลักลอบขนย้ายเนื้อสัตว์ป่า (Bushmeat) หลังมีการรายงานว่าเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ท่าอากาศยาน Roissy-Charles-de-Gaulle กรุงปารีส ได้ตรวจยึดเนื้อสัตว์ป่าในสัมภาระผู้โดยสารหลายร้อยกิโลกรัมในทุกสัปดาห์ โดยในปี 2564 (2021) มีการตรวจยึดเนื้อสัตว์ป่าและของผิดกฎหมายอื่น ๆ จากสัตว์ป่ารวม 36 ตัน ซึ่งส่วนใหญ่พบในผู้โดยสารที่เดินทางมาจากทวีปเอเชียและแอฟริกา

การลักลอบขนย้ายเนื้อสัตว์ป่าและของป่าอื่น ๆ ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านสุขอนามัยของผู้บริโภค และถือเป็น การส่งเสริมการลักลอบล่าสัตว์ อันนำไปสู่ปัญหาด้านชีวภาพและระบบนิเวศน์ ฝรั่งเศสจึงออกข้อห้ามนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องได้แก่ เนื้อสัตว์ สัตว์ที่มีชีวิต อาหารจากสัตว์ป่า พืชหายาก และอาหารจากพืชหายาก โดยมีโทษจำคุกสูงสุด 3 ปี และปรับไม่เกิน 150,000 ยูโร

โครงการสร้างความตระหนักรู้ดังกล่าว จะเน้นประชาสัมพันธ์ความเสี่ยงทางสุขภาพและความเสี่ยงที่จะต้องรับโทษทางอาญาต่อผู้โดยสารที่ลักลอบขนย้ายสินค้าเหล่านี้ โดยในปัจจุบัน ร้อยละ 99 ของผู้โดยสารใน ท่าอากาศยาน Roissy-Charles-de-Gaulle ที่ถูกเปิดตรวจและพบของต้องสงสัย ไม่สามารถแสดงหลักฐานยืนยันว่าได้รับของดังกล่าวมาอย่างถูกกฎหมาย ของกลางทั้งหมดจึงถูกยึดและนำไปทำลายต่อไป ทั้งนี้ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature: IUCN) รายงานว่าตลาดการลักลอบค้าสัตว์ป่ามีมูลค่ามากถึง 23 พันล้านยูโรต่อปี

อ้างอิง

"French Customs Clamp Down on Illegal Bushmeat." Africanews. https://www.africanews.com/2023/02/16/french-customs-clamp-down-on-illegal-bushmeat/. Accessed 23 February 2023.2023.

ศุลกากรลิเบียตรวจยึดโคเคนจำนวน 269 กิโลกรัม ได้ที่ท่าเรือ Khoms

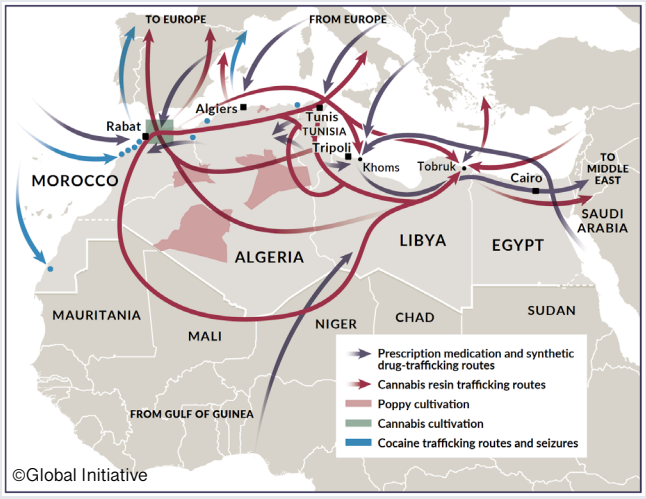

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 (2023) ศุลกากรลิเบียได้ทำการตรวจยึดโคเคนประมาณ 269 กิโลกรัมได้ที่ท่าเรือ Khoms ซึ่งตั้งอยู่ติดกับทะเลเมดิเตอเรเนียน โดยเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลทางการข่าวเกี่ยวกับการขนย้ายสินค้าต้องห้ามภายในตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต ซึ่งบรรจุเนื้อไก่แช่แข็ง มีต้นทางจากสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล การตรวจยึดครั้งนี้ ถือเป็นหนึ่งในการตรวจยึดยาเสพติดครั้งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคแอฟริกาเหนือและ ของศุลกากรลิเบีย

ตั้งแต่ช่วงปี 2562 (2019) ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเหนือ ได้แก่ ลิเบีย ราชอาณาจักรโมร็อกโก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนแอลจีเรีย สาธารณรัฐตูนิเซีย และสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์กลายเป็นแหล่ง ส่งต่อโคเคนจากทวีปอเมริกาใต้แห่งใหม่แทนที่ประเทศในภูมิภาคแอฟริตาตะวันตก อาทิ สาธารณรัฐเซเนกัล สาธารณรัฐกินี-บิสเซา หลังมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเจ้าหน้าที่เพิ่มความเข้มงวดในการสกัดกั้นยาเสพติดมากขึ้น โดยปัจจุบันมีการลำเลียงขึ้นไปยังภูมิภาคยุโรปผ่านทางสาธารณรัฐอิตาลี และประเทศแถบคาบสมุทร บอลข่าน หรือถูกส่งไปสาธารณรัฐตุรกียังผ่านทางอียิปต์

อ้างอิง

Alessandro Ford. “War-torn North Africa is Becoming a Major Hub for Smuggled Cocaine.” InSight Crime. https://www.businessinsider.com/libya-north-africa-becoming-major-hub-for-smuggled-cocaine-2021-1?r=US&IR=T. Accessed 25 February 2023.

“269 kg of cocaine seized in Khums.” Libya Observer https://libyaobserver.ly/inbrief/269-kg-cocaine-seized-khums. Accessed 25 February 2023.

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์ ครั้งที่ 2/2566

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) นางสาวนันท์นภัส สินจนานุรักษ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) และนางสาวณัฐพร โพธิยอด เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์ ครั้งที่ 2/2566 โดยมีนายเสข วรรณเมธี เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นประธาน

ที่ประชุมได้รับทราบผลการเข้าร่วมประชุม ASEAN-EU Commemorative Summit ระหว่างวันที่ 12-14 ธันวาคม 2565 สถานะของกรอบความตกลงความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน (Thai-EU PCA) และสถานะของการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีไทย– สหภาพยุโรป (Thai–EU FTA) รวมทั้งหารือเรื่องการเตรียมการจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ในโอกาสนี้ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) ได้นำเสนอแผนการปฏิบัติราชการและแนวทางการสนับสนุนภารกิจทีมประเทศไทย ของสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ ประจำปี 2566

การประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย ณ กรุงลิสบอน ครั้งที่ 1/2566

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) และนางสาวณัฐพร โพธิยอด เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย ณ กรุงลิสบอน ครั้งที่ 1/2566 ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีนางครองขนิษฐ รักษ์เจริญ เอกอัครราชทูต ณ กรุงลิสบอน เป็นประธาน

ในการนี้ เอกอัครราชทูต ณ กรุงลิสบอนได้แจ้งให้ที่ประชุมได้รับทราบถึงนโยบายของสถานเอกอัครราชทูตในการส่งเสริมสินค้านวัตกรรมกรรมอาหาร (Innovative Food) และแผนการจัดงานเทศกาลไทยในโปรตุเกส ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน ถึง 2 กรกฎาคม 2566 เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและส่งเสริมผู้ประกอบการไทย นอกจากนี้ยังได้นำเสนอสินค้าส่งออกที่รัฐบาลโปรตุเกสผลักดัน คือไฮโดรเจนพลังงานสะอาด หรือ Green Hydrogen ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงทางเลือกที่น่าจับตามอง เนื่องจากเป็นเชื้อเพลิงที่ผลิตโดยไม่ก่อให้เกิดคาร์บอน อันเป็นสาเหตุของภาวะเรือนกระจก

ทั้งนี้ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)ได้นำเสนอแผนการปฏิบัติราชการและแนวทางการสนับสนุนภารกิจทีมประเทศไทยของสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ ประจำปี 2566

CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759

Email: thaicustoms@thaicustoms.be
http://brussels.customs.go.th

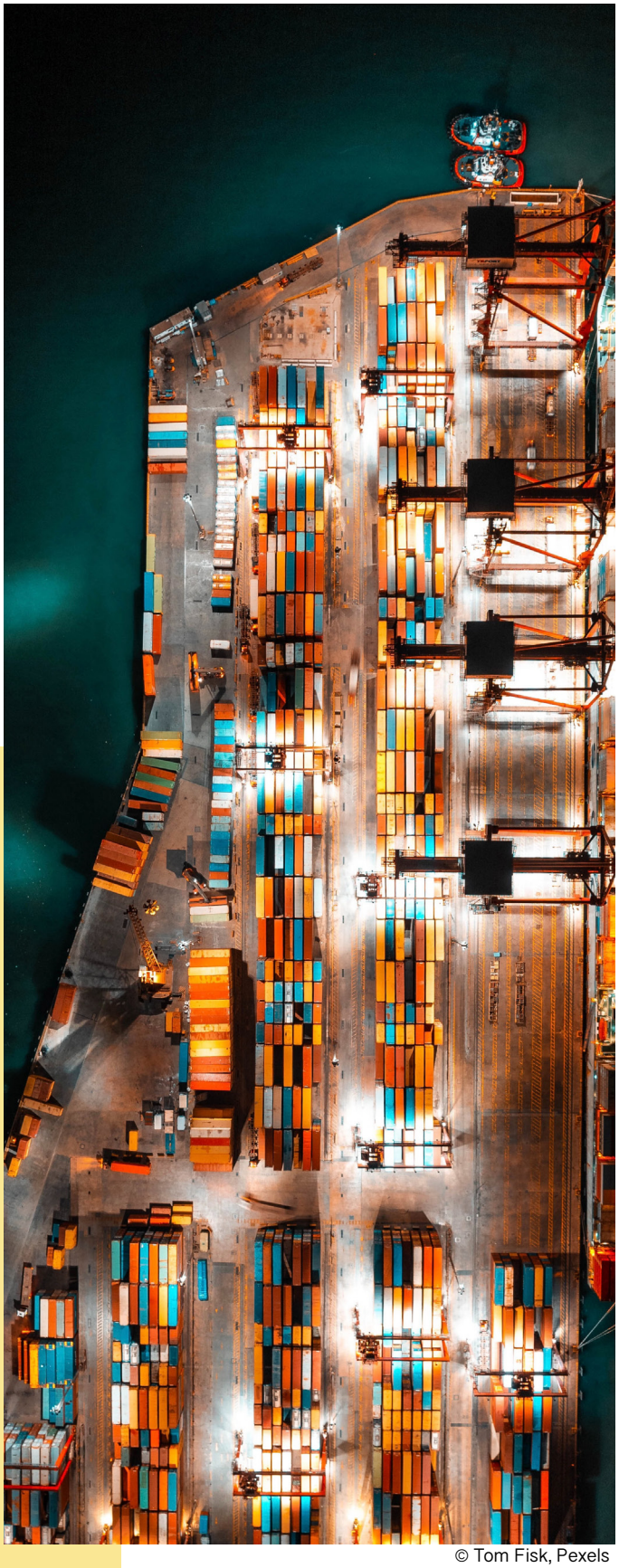

© Tom Fisk, Pexels